

**DIREKTIVA
O ZAŠTITI PRIRODNIH I POLU-PRIRODNIH
STANIŠTA FAUNE I FLORE**

SAVJET EVROPE
DIREKTIVA SAVJETA 92/43/EEC
(DIREKTIVA O STANIŠTIMA, 1992)
od 21. maja 1992. godine

Directive
on the conservation of natural and semi-natural habitats
and of wild fauna and flora
(92/43/EEC)

Sekretarijat/tačka kontakta: Evropska komisija DG Životna sredina

Cilj/komentar: Da se zaštiti fauna, flora i prirodna staništa od značaja za EU. Osnovni cilj ove direktive je uspostavljanje mreže zaštićenih oblasti unutar zajednice radi održavanja kako rasporeda tako i bogatstva ugroženih vrsta i staništa, kopnenih i morskih. Mreža specijalnih oblasti zaštite (Special Areas of Conservation - SAC) naziva se Natura 2000, a uključuje SAP Direktive o pticama. Kriterijumi za izbor obuhvataju prioriteta staništa i vrste, kako je navedeno u Aneksima.

Potpuni tekst: engleska verzija, verzija na francuskom
Direktiva 97/62/CE izmjene u aneksima 1 i 2

Aneks I: Engleski – Francuski

Aneks II: Engleski – francuski

Aneks III: Engleski – francuski

Aneks IV: francuski

Aneks V: francuski

Aneks VI: francuski

Natura 2000.

SAVJET EVROPSKIH ZAJEDNICA,

Imajući u vidu Ugovor o osnivanju Evropske ekonomske zajednice, posebno njegov član 130,

Imajući u vidu predlog Komisije (1),

Imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta (2),

Imajući u vidu mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta (3),

Po kojima očuvanje, zaštita i poboljšanje kvaliteta životne sredine, uključujući očuvanje prirodnih staništa divlje faune i flore čine suštinski cilj od opšteg interesa koji Zajednica slijedi, kako je navedeno u članu 130r Ugovora;

Po kojima politika Zjednice i akcioni program za životnu sredinu (1987 do 1992)(4) omogućavaju mjere u vezi sa zaštitom prirode i prirodnih resursa;

Po kojima je glavni cilj ove Direktive da se pospješi održavanje biodiverziteta, uzimajući u obzir ekonomske, socijalne, kulturne i religiozne zahtjeve, ova Direktiva daje doprinos opštem cilju održivog razvoja; po kojima održavanje takvog biodiverziteta može u nekim slučajevima zahtijevati održavanje, ili i stvarno ohrabivanje, čovjekovih aktivnosti;

Po kojima na evropskoj teritoriji država članica, prirodna staništa nastavljaju da se pogoršavaju te je sve veći broj divljih vrsta koje su ozbiljno ugrožene; kada se zna da ugrožena staništa i vrste čine dio prirodnog nasljeđa zajednice i da su te prijetnje često takve prirode da prelaze granice, neophodno je preduzeti mjere na nivou Zajednice u cilju njihove zaštite;

Po kojima je, s obzirom na prijetnje određenim vrstama prirodnih staništa, neophodno definisati kao prioritetne u cilju ranog sprovođenja mjera njihove zaštite;

Po kojima je, u cilju obezbjeđivanja restauracije i održavanja prirodnih staništa i vrsta od interesa za Zajednicu na odgovarajućem statusu očuvanja, neophodno odrediti specijalne oblasti zaštite kako bi se stvorila koherentna evropska ekološka mreža u skladu sa konkretizovanim programom;

Po kojima će sve određene oblasti, uključujući i one koje su sada klasifikovane ili koje će se u narednom periodu klasifikovati kao oblasti specijalne zaštite u skladu sa Direktivom Savjeta 79/409/EEC od 2. aprila 1979. o zaštiti divljih ptica (5), morati da se uključe u koherentnu Evropsku ekološku mrežu;

Kada je to prihvatljivo, u svakoj određenoj oblasti, sprovesti potrebne mjere u pogledu ciljeva očuvanja koji se realizuju;

Kada su mjesta koja se kvalifikuju kao specijalne oblasti zaštite predložena od strane država članica, ali gdje se postupak ipak mora uspostaviti kako bi se omogućilo da tu namjenu u izuzetnim slučajevima steknu mjesta koja nijesu predložile države članice, ali koja Zajednica smatra bitnim bilo za održavanje bilo za opstanak prioritetnog tipa prirodnog staništa ili prioritetnih vrsta;

Gdje se prihvata da je usvajanje mjera koje imaju za cilj da promovišu očuvanje prioriternih prirodnih staništa i prioriternih vrsta od interesa za Zajednicu zajednička odgovornost svih država članica; gdje ovo, međutim, može nametnuti izuzetno finansijsko opterećenje na datu državu članicu, s jedne strane, nejednak raspored takvih staništa i vrsta unutar Zajednice i, s druge strane, činjenica da princip »zagađivač plaća« može imati samo ograničenu primjenu u posebnom slučaju očuvanja prirode;

Prema tome, daje se saglasnost, u ovom izuzetnom slučaju, da treba obezbijediti doprinos pomoću ko-finansiranja Zajednice u granicama sredstava koja su stavljena na raspolaganje odlukama Zajednice;

Gdje planiranje korišćenja zemljišta i razvojna politika treba da pospješe upravljanje karakteristikama pejzaža koje su od posebnog značaja za divlju faunu i floru;

Gdje treba uspostaviti sistem za nadgledanje statusa očuvanja prirodnih staništa i vrsta koje su obuhvaćene ovom Direktivom;

Gdje se traži opšti sistem zaštite za određene vrste flore i faune kako bi se dopunila Direktiva 79/409/EEC; gdje treba dati odredbe za mjere upravljanja određenim vrstama, ako njihov status očuvanja to garantuje, uključujući zabranu određenih načina hvatanja ili ubijanja, dok se otvara mogućnost derogiranja nekih uslova;

Gdje će, u cilju obezbjeđenja praćenja sprovođenja ove Direktive, Komisija periodično pripremati zbirni izvještaj zasnovan, inter alia, na informacijama koje su joj dostavile države članice u vezi sa primjenom nacionalnih odredaba prihvaćenih na osnovu ove Direktive;

Gdje je poboljšanje naučnih i tehničkih znanja bitno za primjenu ove Direktive; gdje je shodno tome potrebno ohrabriti istraživački i naučni rad;

Gdje treba osnovati regulatorni komitet kako bi pomogao Komisiji u sprovođenju ove Direktive, posebno kada se donose odluke o ko-finansiranju Zajednice;

Gdje treba dati odredbe za dodatne mjere upravljanja reintrodukcijom određenih autohtonih vrsta faune i flore i mogućim introdukcijom ne-autohtonih vrsta;

Gdje su obrazovanje i opšte informacije u vezi sa ciljevima Direktive bitni za obezbjeđivanje njenog efektivnog sprovođenja,

PRIHVATIO JE OVU DIREKTIVU:

Definicije

Član 1

U smislu ove Direktive:

- (a) očuvanje znači niz mjera koje su neophodne za održavanje ili restauraciju prirodnih staništa i populacija vrsta faune i flore u povoljnom statusu, kako je definisano u (c) i (i);

- (b) prirodna staništa znače kopnene ili vodene oblasti koje su karakteristične po geografskim, abiotskim ili biotskim osobinama, u potpunosti prirodne ili polu-prirodne;
- (c) tipovi prirodnih staništa od interesa za Zajednicu su, znači oni, unutar teritorije navedene u članu 2:
 - (i). su u opasnosti od nestajanja u njihovom prirodnom rasponu; ili
 - (ii). imaju mali prirodni raspon usljed regresije ili usljed svoje stvarno ograničene oblasti; ili
 - (iii). prisutnih bitnih primjera tipičnih karakteristika jednog ili više od sljedećih pet biogeografskih regiona: Alpskog, Atlantskog, Kontinentalnog, Makronezijskog i Mediteranskog.

Takvi tipovi staništa navedeni su ili se mogu navesti u Aneksu I;

- (d) prioritetni tip staništa znači prirodne tipove staništa u opasnosti od nestajanja, koji su prisutni na teritoriji o kojoj je riječ u Članu 2 i za čije očuvanje Zajednica ima posebnu odgovornost u pogledu proporcij njihovog prirodnog raspona koji ulazi u teritoriju koja se pominje u članu 2; ovi prioritetni tipovi prirodnih staništa označeni su zvjezdicom (*) u Aneksu I;
- (e) status očuvanosti prirodnog staništa znači zbir uticaja koji djeluju na prirodno stanište i njegove tipične vrste što može uticati na njegovu dugoročnu prirodnu distribuciju, strukturu i funkcije kao i na dugoročni opstanak njegovih tipičnih vrsta unutar teritorije navedene u članu 2.

Status očuvanosti prirodnog staništa smatraće se »povoljnim« kada:

- je njegov prirodni raspon i oblasti koje pokriva u tom rasponu stabilan ili raste, i
 - specifična struktura i funkcije koje su potrebne za njegovo dugoročno održavanje postoje i ima izgleda da će nastaviti da postoje u doglednoj budućnosti, i
 - je status očuvanosti njegovih tipičnih vrsta pogodan kako je definisano u (i);
- (f) stanište vrste znači životnu sredinu definisanu specifičnim abiotskim i biotskim faktorima, u kojima vrsta živi u bilo kojem stadijumu svog biološkog ciklusa;
 - (g) vrste od interesa za Zajednicu koje su, unutar teritorije navedene u članu 2:
 - (i) ugrožene, osim onih vrsta čiji je prirodni raspon marginalan na toj teritoriji i koje nijesu ugrožene ili ranjive u zapadnom palearktičkom regionu, ili
 - (ii) ranjive, tj. vjeruje se da je moguće da će se pomjeriti u kategoriju ugroženih u bliskoj budućnosti ukoliko uzročni faktori nastave da djeluju; ili
 - (iii) rijetke, tj. sa malim populacijama koje sada nijesu ugrožene ili ranjive, ali su pod rizikom. Vrste se nalaze u ograničenim geografskim oblastima ili su u

malom broju rasute po širem rasponu; ili endemske i neophodna im je posebna pažnja zbog specifične prirode njihovog staništa/ili potencijalnog uticaja njihove eksploatacije na njihovo stanište i/ili potencijalnog uticaja njihove eksploatacije na njihov status očuvanja.

Takve vrste su navedene ili se mogu navesti u Aneksu II i/ili Aneksu IV ili V;

- (h) prioritetne vrste znači vrste navedene u (g) (i) za očuvanje u kojem Zajednica ima posebnu odgovornost u pogledu proporcije njihovog prirodnog raspona koji pada unutar teritorije navedene u članu 2; ove prioritetne vrste naznačene su zvjezdicom (*) u Aneksu II;
- (i) status očuvanja znači zbir uticaja koji djeluju na vrste koje su u pitanju koje mogu uticati na dugoročnu distribuciju i bogatstvo njenih populacija unutar teritorije navedene u Članu 2;

Status očuvanja smatraće se »povoljnim« kada:

- podaci o dinamici populacije o navedenoj vrsti pokazuju da se ona dugoročno održava kao komponenta svojih prirodnih staništa sposobna za život, i
 - postoji, i vjerovatno će nastaviti da postoji, dovoljno veliko stanište da bi dugoročno održalo populacije;
- (j) lokalitet (site) označava geografski definisanu oblast čiji je obim jasno prikazan;
 - (k) lokalitet (site) od značaja za Zajednicu označava lokalitet koji, u biogeografskom regionu ili regionima kojima pripada, značajno doprinosi održavanju ili obnavljanju povoljnog statusa očuvanja tipa prirodnog staništa u Aneksu I ili vrste u Aneksu II i takođe može značajno doprinijeti koherentnosti Natura 2000 navedenoj u člnu 3, i/ili značajno doprinijeti održavanju biološkog diverziteta unutar navedenog jednog ili više biogeografskih regiona.

Za životinjske vrste koje se prostiru po prostranim oblastima, lokalitet od značaja za Zajednicu odgovaraće mjestima unutar prirodnog raspona takvih vrsta koje predstavljaju fizičke ili biološke faktore bitne za njihov život i reprodukciju;

- (l) specijalna oblast očuvanja označava lokalitet od značaja za Zajednicu koji je označila država članica kroz zakonski, administrativni i/ili ugovorni akt gdje se primjenjuju potrebne mjere očuvanja radi održavanja ili oporavka, na povoljni status očuvanja, prirodnog staništa i/ili populacija vrsta za koje je taj lokalitet određen;
- (m) primjerak (specimen) označava bilo koju životinju ili biljku, živu ili mrtvu, od vrsta nabrojanih u Aneksu IV i Aneksu V, svaki njen dio ili derivate, kao i sva druga dobra koja pokazuju, iz pratećeg dokumenta, pakovanje ili znak ili etiketu, ili iz nekih drugih okolnosti, da predstavljaju djelove ili derivate životinja ili biljaka tih vrsta;
- (n) komitet označava komitet koji je osnovan u skladu sa članom 20.

Član 2

1. Cilj Direktive će biti da se doprinese osiguranju biodiverziteta putem očuvanja prirodnih staništa faune i flore na evropskoj teritoriji država članica na koje se primjenjuje Sporazum.
2. Odrediće se mjere preduzete u skladu sa ovom Direktivom kako bi se održavali ili povratili, na povoljni status očuvanja, staništa i vrste faune i flore od interesa za Zajednicu.
3. Mjere preduzete u skladu sa ovom Direktivom uzeće u obzir ekonomske, socijalne i kulturne zahtjeve i regionalne i lokalne karakteristike.

Očuvanje prirodnih staništa i staništa vrsta

Član 3

1. Osnovaće se koherentna Evropska ekološka mreža specijalnih oblasti zaštite pod nazivom Natura 2000. Ova mreža, sastavljena od lokaliteta koji predstavljaju prirodne tipove staništa navedene u Aneksu I i staništa vrsta navedenih u Aneksu II, će omogućiti da se održavaju tipovi prirodnih staništa i staništa vrsta ili, kada je potrebno, da se povrate do poželjnog statusa zaštite u svom prirodnom rasponu.

Natura 2000 će obuhvatiti oblasti specijalne zaštite koje su klasifikovale države članice u skladu sa Direktivom 79/409/EEC.

2. Svaka država članica će doprinositi stvaranju Natura 2000 u skladu sa predstavljenošću tipova prirodnih staništa i staništa vrsta koji se navode u stavu 1 unutar svoje teritorije. U tom cilju svaka zemlja članica će odrediti, u skladu sa članom 4, lokalitete kao specijalne oblasti zaštite uzimajući u ovdzir ciljeve navedene u stavu 1.
3. Kada to ocijene potrebnim, države članice će nastojati da poboljšaju ekološku koherentnost Nature 2000 održavanjem, i gdje je to prihvatljivo uobličavanjem pejzaža koji su od velikog značaja za faunu i floru, kako je navedeno u članu 10.

Član 4

1. Na osnovu kriterijuma navedenih u Aneksu III (faza 1) i relevantnih naučnih informacija, svaka država članica će predložiti listu lokaliteta navodeći koji su tipovi prirodnih staništa u Aneksu I i koje vrste u Aneksu II autohtone za njenu teritoriju na datom lokalitetu. Za životinjske vrste koje se prostiru po širokim oblastima ovi će lokaliteti odgovarati mjestima unutar prirodnih raspona takvih vrsta koje predstavljaju fizičke ili biološke faktore bitne za njihov život i reprodukciju. Za vodene vrste koje se rasprostiru po širokim oblastima, takvi lokaliteti će biti predloženi samo tamo gdje postoji oblast koja se jasno može identifikovati a koja predstavlja fizičke i biološke faktore bitne za njihov život i reprodukciju. Kada je to prihvatljivo, države članice će predložiti adaptaciju liste u svijetlu rezultata kontrole navedene u članu 11.

Lista će biti prenijeta Komisiji, u roku od tri godine od objavljivanja ove Direktive, zajedno sa informacijama o svakom lokalitetu. Informacije će obuhvatiti mapu lokaliteta, njegovo ime, lokaciju, nivo i podatke koji rezultiraju iz primjene kriterijuma navedenih u Aneksu III (faza 1) koji je dat u formatu koji je odredila Komisija u skladu sa procedurom zacrtanom u članu 21.

2. Na osnovu kriterijuma datih u Aneksu III (faza 2) i u okviru svakog od pet biogeografskih regiona navedenih u članu 1 (c) (iii) i čitave teritorije navedene u članu 2 (1), Komisija će osnovati, u dogovoru sa svakom zemljom članicom, nacrt liste lokaliteta od značaja za Zajednicu koja je izvedena iz lista zemalja članica gdje se identifikuju oni lokaliteti koji su izgubili jedan ili više prioriternih tipova prirodnih staništa ili prioriternih vrsta.

Države članice na čijim se lokalitetima nalazi jedan ili više prioriternih tipova prirodnog staništa i prioriternih vrsta a predstavljaju više od 5% njihove nacionalne teritorije, mogu, u dogovoru sa Komisijom tražiti da se kriterijumi navedeni u Aneksu III (faza 2) fleksibilnije primjene kod izbora svih lokaliteta od značaja za Zajednicu na njihovoj teritoriji.

Lista lokaliteta koji su odabrani kao lokaliteti od značaja za zajednicu, u kojoj su identifikovani oni koji sadrže jedan ili više prioriternih tipova prirodnih staništa ili prioriternih vrsta, će biti prihvaćeni od strane Komisije u skladu sa postupkom zacrtanim u članu 21.

3. A lista navedena u paragrafu 2 će se uspostaviti u roku od šest godina od objavljivanja ove Direktive.
4. Kada je lokalitet od značaja za Zajednicu prihvaćen u skladu sa postupkom definisanim u paragrafu 2, zainteresovane države članice će odrediti taj lokalitet kao posebnu oblast očuvanja što je moguće prije a najkasnije u roku od šest godina, uspostavljajući prioritete u svijetlu značaja lokaliteta za održavanje ili obnavljanje, do povoljnog statusa očuvanja, tipa prirodnog staništa iz Aneksa I ili vrste iz Aneksa II i za koherentnost Nature 2000, kao i u svijetlu prijetnji od degradacije ili destrukcije kojima su ovi lokaliteti izloženi.
5. Tek kad se lokalitet unese u listu opisanu u trećem potparagrafu paragrafa 2 na njega će se primjenjivati članovi 6(2) (3) i (4).

Član 5

1. U izuzetnim slučajevima kada Komisija utvrdi da nacionalna lista navedena u članu 4 (1) propušta da pomene lokalitet na kojem se nalazi prioritetni tip prirodnog staništa ili prioritetne vrste koje, na osnovu relevantnih i pouzdanih naučnih informacija Komisija smatra značajnim za održavanje tog prioriternog tipa prirodnog staništa ili za opstanak te prioritetne vrste, iniciraće se postupak bilateralne konsultacije između države članice i Komisije u cilju upoređivanja naučnih podataka koje svaka od njih koristi.

2. Ukoliko, po isteku konsultativnog perioda koji nije duži od 6 mjeseci, spor ostane nerješen, Komisija će proslijediti Savjetu predlog u vezi sa izborom lokaliteta kao lokaliteta od značaja za Zajednicu.
3. Savjet, jednoglasno, donosi odluku u roku od tri mjeseca od dana prenosa.
4. Tokom konsultativnog perioda i u zavisnosti od odluke Savjeta, na lokalitet o kojem je riječ primjenjivaće se član 6 (2).

Član 6

1. Za specijalne oblasti očuvanja, države članice će osnovati neophodne mjere očuvanja koje obuhvataju, ukoliko je to potrebno, odgovarajuće planove upravljanja posebno namijenjene za lokalitete ili integrisano u druge razvojne planove, i odgovarajuće zakonske, administrativne ili ugovorne mjere koje odgovaraju ekološkim zahtjevima tipova prirodnog staništa u Aneksu I i vrsta u Aneksu II koje su prisutne na lokalitetima.
2. Države članice će preuzeti odgovarajuće korake, kako bi u specijalizovanim slučajevima zaštite spriječili pogoršanja prirodnih staništa i staništa vrsta kao i uznemiravanje vrsta za koje su ove oblasti odabrane, u mjeri u kojoj će takvo uznemiravanje biti od značaja u odnosu na ciljeve ove Direktive.
3. Ni jedan plan ili projekat koji nije direktno povezan sa, ili potreban za upravljanje datim lokalitetom ali koji će vjerovatno imati značajan efekat, bilo kao individualan ili u kombinaciji sa ostalim planovima ili projektima, biće predmet odgovarajuće procjene svojih implikacija na lokalitet s aspekta ciljeva očuvanja tog lokaliteta. U svjetlu zaključaka procjene implikacija na lokalitet i shodno odredbama paragrafa 4 nadležni nacionalni organi će dogovoriti plan ili projekat tek nakon što su utvrdili da on neće negativno uticati na integritet odgovarajućeg lokaliteta i, ako je potrebno, nakon dobijanja javnog mišljenja.
4. Ukoliko, uprkos negativnoj procjeni implikacija za lokalitet i u odsustvu alternativnih rješenja, pplan ili projekat ipak mora da se realizuje iz imperativnih razloga prečeg javnog interesa, uključujući razloge socijalne i ekonomske prirode, država članica će preduzeti sve kompenzacione mjere koje su potrebne da bi se obezbijedila zaštita ukupne kohezije Nature 2000. Ona će obavijestiti Komisiju o prihvaćenim kompenzacionim mjerama.

Kada je predmetni lokalitet domaćin prioritetnog prirodnog tipa staništa i/ili prioritetnih vrsta, jedina razmatranja koja se mogu otvoriti odnose se na čovjekovo zdravlje ili javno bezbjednost, na korisne posljedice od primarnog značaja za životnu sredinu ili, dalje od mišljenja Komisije, na druge operative razloge od prečeg javnog interesa.

Član 7.

Obaveze koje proističu iz člana 6(2), (3) i (4) ove Direktive zamijenit će sve obaveze koje proističu iz prve rečenice člana 4(4) Direktive 79/409/EEC u pogledu oblasti

klasifikovanih u skladu sa članom 4(1) ili slično priznatih na osnovu člana 4(2), od datuma implementacije ove Direktive ili datuma klasifikacije ili priznanja od strane države članice na osnovu Direktive 74/409/EEC, kada je ovaj drugi datum kasniji.

Član 8.

1. Paralelno sa njihovim predlozima za lokalitete pogodne da budu označeni kao specijalne oblasti zaštite, koji su domaćini prirodnih tipova staništa ili prioriternih vrsta, države članice će postati, po potrebi, Komisiji svoje procjene u vezi sa ko-finansiranjem od strane Zajednice koje te države smatraju neophodnim za ispunjavanje obaveza shodno članu 6(1).
2. U dogovoru sa svakom zainteresovanom državom članicom, Komisija će identifikovati, za lokalitete od interesa za Zajednicu za koje se traži ko-finansiranje, mjere koje su neophodne za održavanje ili ponovno dovođenje u povoljni status očuvanja prioriternih tipova prirodnih staništa i prioriternih vrsta na odgovarajućem lokalitetu, kao i ukupne cijene koje proizilaze iz tih mjera.
3. U dogovoru sa zainteresovanim državama članicama, Komisija će ocijeniti finansiranje, uključujući ko-finansiranje, neophodno za sprovođenje mjera navedenih u paragrafu 2, uzimajući u obzir, između ostalog, koncentraciju prioriternih tipova prirodnih staništa i/ili prioriternih vrsta na teritoriji države članice, i relativna opterećenja koja neophodne mjere podrazumijevaju.
4. U skladu sa procjenom navedenom u paragrafima 2 i 3 Komisija će usvojiti, imajući u vidu raspoložive izvore finansiranja po osnovu relevantnih instrumenata Zajednice i u skladu sa postupkom navedenim u članu 21, akcioni okvir prioriternih mjera koji obuhvata ko-finansiranje kada je lokalitet označen u skladu sa članom 4(4).
5. Mjere koje nijesu zadržane u akcionom programu zbog nedovoljnih sredstava, kao i one koji su obuhvaćeni pomenutim akcionim programom koji nijesu dobile neophodno ko-finansiranje ili su samo djelimično bili kofinansirane, biće ponovo razmotrene u skladu sa postupkom navedenim u članu 21, u kontekstu dvogodišnjih revizija akcionog okvira i mogu u međuvremenu biti odložene od strane države članice u zavisnosti od takve revizije. Ova revizija će uzeti u obzir, po potrebi, nove okolnosti predmetnog lokaliteta.
6. U oblastima gdje su odložene mjere koje zavise od ko-finansiranja, države članice će se suzdržati od novih mjera koje mogu rezultirati u pogoršanju tih oblasti.

Član 9

Komisija, postupajući u skladu sa postupkom zacrtanim u članu 21, će periodično ocjenjivati doprinos Nature 2000 u cilju postizanja ciljeva definisanih u članovima 2 i 3. U ovom kontekstu, može se razmotriti posebna oblast zaštite a deklasifikaciju gdje je ovo garantovano prirodnim kretanjima za koja je primijećeno da rezultiraju iz nadzora definisanog u članu 11.

Član 10

Države članice će nastojati, kada to ocijene neophodnim, da kod planiranja upotrebe zemljišta i razvojne politike i, posebno, u pogledu poboljšanja ekološke kohezije mreže Natura 2000, pospješe upravljanje onim osobinama pejzaža koje su od glavnog značaja za faunu i floru.

Takve osobine su one koje, na osnovu linearne i stalne strukture (kao što su rijeke sa svojim obalama i tradicionalni sistemi označavanja granica na terenu) ili njihove funkcije sredstava za postizanje cilja (kao što su jezerca ili male šume), bitne su za migraciju, rasprostriranje i genetsku razmjenu divljih vrsta.

Član 11

Države članice će preduzeti nadgledanje statusa očuvanosti prirodnih staništa i vrsta navedenih u članu 2 s posebnim osvrtom na prioritetne tipove prirodnih staništa i prioritetne vrste.

Zaštita vrsta

Član 12

1. Države članice će preduzeti neophodne mjere kako bi osnovale sistem striktno zaštite životinjskih vrsta navedenih u Aneksu IV (a) u njihovom prirodnom rasponu, zabranjujući:
 - (a) sve oblike namjernog hvatanja ili ubijanja primjeraka tih vrsta koje žive kao divlje vrste;
 - (b) namjerno uznemiravanje ovih vrsta, posebno u periodu parenja, ishrane, hibernacije ili migracije;
 - (c) namjerno uništavanje ili uzimanje jaja iz divljine;
 - (d) pogoršanje ili uništavanje lokaliteta na kojima se odvija parenje ili mjesta za odmor.
2. Za ove vrste, države članice će zabraniti čuvanje, prevoz i prodaju ili razmjenu, kao i nuđenje naprodaju ili razmjenu, primjeraka uzetih iz divljine, osim onih koje su legalno uzete prije spovođenja ove Direktive.
3. Zabrana navedena u paragrafu 1 (a) i (b) i paragrafu 2 će se primijeniti na sve faze života životinja na koje se ovaj član primjenjuje.
4. Države članice osnovaće sistem praćenja slučajnog hvatanja i ubijanja životinjskih vrsta navedenih u Aneksu IV (a). U svjetlu prikupljenih informacija, država članica će preduzeti dalje istraživanje ili mjere očuvanja ako je neophodno kako bi obezbijedile da slučajno hvatanje i ubijanje nema značajan negativan uticaj na predmetne vrste.

Član 13

1. Države članice će preduzeti neophodne mjere radi uspostavljanja sistema stroge (striktno) zaštite biljnih vrsta navedenih u Aneksu IV (b), kojim se zabranjuje:
 - (a) namjerno branje, sakupljanje, sječenje, vađenje iz korijena ili uništavanje takvih biljaka u njihovom prirodnom rasponu u divljini;
 - (b) čuvanje, prevoz i podaju ili razmjenu i nuđenje na prodaju ili razmjenu primjeraka takvih vrsta uzetih iz divljine, osim onih koje su legalno uzete prije sprovođenja ove Direktive.
2. Zabrana navedena u paragrafu 1 (a) i (b) primjenjivaće se na sve faze biološkog ciklusa biljaka na koje se ovaj član primjenjuje.

Član 14

1. Ako, u svijetlu nadzora obezbijeđenog članom 11, države članice ocijene potrebnim, one će preduzeti mjere kako bi obezbijedile da unošenje divljih primjeraka vrsta faune i flore navedenih u Aneksu V kao i njihova eksploatacija bude kompatibilno sa njihovim održavanjem u statusu povoljne očuvanosti.
2. Kada se ocijeni da su takve mjere potrebne, one će uključiti nastavljajanje nadzora definisanog članom 11. Takve mjere takođe mogu posebno uključiti:
 - odredbe u vezi sa pristupom određenoj imovini,
 - privremenu ili lokalnu zabranu uzimanja primjeraka iz divljine i eksploataciju određenih populacija,
 - regulisanje perioda i/ili metoda uzimanja primjeraka,
 - primjenu, kada su primjerci uzeti, pravila lova i ribolova koji uzimaju u obzir zaštitu takvih populacija,
 - uspostavljanje sistema dozvola za uzimanje primjeraka ili uspostavljanje kvota,
 - regulisanje kupovine, prodaje, držanja za prodaju ili prevoz primjeraka radi prodaje,
 - uzgoj u zarobljeništvu životinjskih vrsta kao i vještačko razmnožavanje biljnih vrsta, pod strogo kontrolisanim uslovima, u cilju smanjenja uzimanja primjeraka iz divljine;
 - procjenu djelovanja prihvaćenih mjera.

Član 15

U pogledu hvatanja ili ubijanja vrsta divlje faune navedene u Aneksu V (a) i u slučajevima gdje se, u skladu sa članom 16, primjenjuju derogacije, hvatanje ili ubijanje vrsta navedenih u Aneksu IV (a), države članice će zabraniti korišćenje svih nekritičkih sredstava koja mogu izazvati lokalno nestajanje ili ozbiljan poremećaj populacija takvih vrsta, a posebno:

- (a) korišćenje načina hvatanja ili ubijanja navedenih u Aneksu VI (a);
- (b) svaki oblik hvatanja i ubijanja iz načina transporta navedenih u Aneksu VI (b).

Član 16

1. Pod uslovom da nema uspješne alternative i da derogacija nije štetna za održavanje populacija vrsta koje su u pitanju u povoljnom statusu očuvanosti u njihovom prirodnom rasponu, države članice mogu derogirati od odredaba članova 12, 13, 14 i 15 (a) i (b):
 - (a) u interesu zaštite divlje faune i flore i očuvanja prirodnih staništa;
 - (b) kako bi spriječile ozbiljne štete, posebno usjevima, stoci, šumama, ribarstvu i vodi i ostalim tipovima imovine;
 - (c) u interesu javnog zdravlja i bezbjednosti, ili zbog drugih imperativnih razloga od prečeg društvenog interesa, uključujući one koji su društvene ili ekonomske prirode čije su korisne posljedice od primarnog značaja za životnu sredinu;
 - (d) u cilju istraživanja i obrazovanja, radi repopulacije i re-introdukovanja ovih vrsta i za operacije razmnožavanja neophodne za ove namjene, uključujući vještačko razmnožavanje biljaka;
 - (e) kako bi dopustile, pod strogo nadgledanim uslovima, na selektivnim osnovama i u ograničenom stepenu, uzimanje ili držanje određenih primjeraka vrsta navedenih u Aneksu IV u ograničenom broju koji su naveli nadležni nacionalni organi.
2. Države članice će svake dvije godine upućivati Komisiji izvještaj u skladu sa formatom koji je ustanovio Komitet o derogiranjima koja su primijenjena na osnovu paragrafa 1. Komisija će dati svoje mišljenje o ovim derogiranjima u roku od najviše 12 mjeseci od dobijanja izvještaja i daće svoj stav Komitetu.
3. Izvještaji će obuhvatiti:
 - (a) vrste koje su predmet derogiranja i razloge za derogaciju, uključujući prirodu rizika, sa, ukoliko je potrebno, osvrtom na odbijene alternative i naučne podatke koji su korišćeni;
 - (b) sredstva, opremu ili metode dozvoljene za hvatanje ili ubijanje životinjskih vrsta i razlog njihovog korišćenja;

- (c) okolnosti – kada i gdje su odobrena takva derogiranja;
- (d) nadležni organ koji je ovlašten da izjavi i provjeri da li su traženi uslovi zadovoljeni i da odluči koja sredstva, oprema ili metode mogu da se koriste, u kojim granicama i od strane kojih agencija, i koja lica treba da obave taj zadatak;
- (e) mjere nadzora koje su korišćene i koji su rezultati dobijeni.

Informacije

Član 17

1. Svakih šest godina od datuma isteka perioda definisanog u članu 23, države članice će pripremiti izvještaj o sprovođenju mjera preduzetih na osnovu ove Direktive. Izvještaj će uključiti posebno informacije koje se odnose na mjere očuvanja navedene u članu 6 (1) kao i procjenu uticaja tih mjera na status očuvanja tipova prirodnih staništa iz Aneksa I i vrsta iz Aneksa II kao i glavne rezultate nadzora navedene u članu 11. Izvještaj, u skladu sa formatom koji je ustanovio Komitet, će biti prosljeđen Komisiji i biti dostupan javnosti.
2. Komisija će pripremiti zbirni izvještaj zasnovan na izvještajima navedenim u paragrafu 1. Ovaj izvještaj će uključiti odgovarajuću procjenu ostvarenog napretka i, posebno, doprinos Nature 2000 postizanju ciljeva navedenih u članu 3. Nacrt dijela izvještaja koji uključuje informacije koje su dale zemlje članice prosljediće se tim zemljama članicama radi verifikacije. Nakon odnošenja komitetu, konačna verzija izvještaja će biti objavljena od strane Komisije, najkasnije u roku od dvije godine od prijema izvještaja navedenih u paragrafu 1 i biće prosljeđen zemljama članicama, Evropskom parlamentu, Savjetu i Ekonomskom i socijalnom komitetu.
3. Države članice mogu obilježiti oblasti određene ovom Direktivom putem obavještenja Zajednice koja je komitet opredijelio za ove namjene.

Istraživanje

Član 18

1. Države članice i Komisija ohrabriće sva neophodna istraživanja i naučni rad s obzirom na ciljeve navedene u članu 2 i obaveze definisane članom 11. One će razmjenjivati informacije u cilju pravilne koordinacije istraživanja koja se sprovode u zemlji članici na nivou Zajednice.
2. Posebna pažnja će se usmjeriti na naučni rad koji je potreban za sprovođenje članova 4 i 10, a ohrabriće se zajedničko istraživanje zemalja članica i preko njihovih granica.

Postupak za dopunu ovih Aneksa

Član 19

Savjet će, kvalifikovanom većinom, na predlog Komisije, usvojiti one amandmane koji su potrebni za promjenu Aneksa I, II, III, V i VI, usljed tehničkog i naučnog napretka.

Promjene koje je potrebno izvršiti u Aneksu IV zbog tehničkog i naučnog napretka na predlog Komisije usvojiće Savjet jednoglasnom odlukom.

Komitet

Član 20

Komisiji će pomoći komitet koji se sastji od predstavnika zemalja članica kojim predsjedava predstavnik Komisije.

Član 21

1. Predstavnik Komisije će podnijeti komitetu nacrt mjera koje treba preduzeti. Komitet će dati svoje mišljenje o nacrtu u roku koji će odrediti predsjedavajući u skladu sa hitnošću materije. Mišljenje će dati većina shodno članu 148 (2) Ugovora u slučaju odluka za koje se traži da ih usvoji Savjet na predlog Komisije. Glasovi predstavnika država članica u komitetu će biti odmjereni na način utvrđen u tom članu. Predsjedavajući neće glasati.
2. Komisija će usvojiti predviđene mjere ukoliko su u skladu sa mišljenjem komiteta.

Ukoliko predviđene mjere nijesu u skladu sa mišljenjem komiteta, ili ako nije dato mišljenje, Komisija će, bez odlaganja, dostaviti Savjetu predlog koji se odnosi na mjere koje treba preduzeti. Savjet će donositi odluke kvalifikovanom većinom.

Ukoliko, po isteku tri mjeseca od datuma obraćanja Savjetu, Savjet nije reagovao, predložene mjere će usvojiti Komisija.

Dopunske odredbe

Član 22

U sprovođenju odredaba ove Direktive, države članice će:

- (a) proučavati poželjnost re-introdukovanja vrsta iz Aneksa IV koje su autohtone za njihovu teritoriju kada bi ovo moglo doprinijeti njihovom očuvanju, pod uslovom da istraživanje, koje je takođe uzelo u obzir iskustvo u drugim zemljama članicama ili drugdje, pokazuje da takvo re-introdukovanje efektivno doprinosi ponovnom dovođenju vrsta u pogodni stats očuvanja i da se ovo odvija tek nakon pravilnog konsultovanja zainteresovane javnosti;
- (b) obezbijediti da namjerno introdukovanje u divljinu bilo koje vrste koja nije autohtona na njihovoj teritoriji, bude regulisano kako ne bi oštetilo prirodna staništa unutar njihovog prirodnog raspona ili autohtonu divlju faunu i floru, i, ako

to ocijene potrebnim, zabrane takvo introdukovanje. Rezultat preduzete procjene biće proslijeđen komitetu radi informisanja;

- (c) promovisati obrazovne i opšte informacije o potrebi da se zaštite vrste divlje faune i flore i da se očuvaju njihova staništa i prirodna staništa.

Završne odredbe

Član 23

1. Države članice će staviti na snagu zakone, propise i administrativne odredbe koje su potrebne radi usaglašavanja sa ovom Direktivom u roku od dvije godine od njenog objavljivanja. One će o tome obavijestiti komisiju.
2. Kada države članice usvoje takve mjere, one će se pozvati na ovu direktivu ili će biti praćene pozivanjem na Direktivu prilikom službenog objavljivanja. Metode takvog pozivanja razradiće same države članice.
3. Države članice dostaviće Komisiji glavne odredbe nacionalnog zakona koji usvajaju u oblasti koju pokriva ova Direktiva.

Član 24

Ova Direktiva odnosi se na države članice.

Pripremljeno u Briselu, 21. maja 1992. godine

**Za Savjet
Predsjednik
Arlindo MARQUES CUNHA**

-
- (1) OJ (Službeni list) no C 247, 21. 9. 1988, str.3 i OJ No C 195, 3. 8. 1990, str. 1.
(2) OJ No C 75, 20. 3. 1991. str. 12.
(3) OJ No C 31, 6. 2. 1991, str. 25.
(4) OJ No C 328, 7. 12. 1987, str. 1.
(5) OJ No L 10, 25. 4. 1979, str. 1. Direktiva koja je posljednji put dopunjena Direktivom 91/244/EEC (OJ No L 115, 8. 5. 1991, str. 41).
-

Evropski centar za očuvanje prirode

Posljednja verzija: 23. mart 1998. godine
Posljednja izmjena: 5. februar 1999. godine
